

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Neapolitana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67086)

27

P R O V I N C I A
N E A P O L I T A N A .

ABVIT SOCIOS tercen-
tum triginta. Neapoli in Profes-
forum Domo septuaginta tres:
in Collegio centum: in Domo
Probationis tres & quinquagin-
ta: Nolæ triginta: Cirinolæ de-
cem: septemdecim Barij: Ale-
tij vigintiduos: Catazorij duodeuiginti: Con-
sentiam misit septem. Admisit socios omnino
duodecim: amisit quattuor.

D O M V S P R O F E S S A .

IDEM NOSTRORVM labor in exco-
lendo Domini agro, par fructus: & apparuit
sacrofanctorum celebratione mysteriorum
tum diebus festis, tum ijs maxime, quibus bac-
chatur impunita licentia: ergo triduo ante Ci-
neralia, instituta supplicatio quadragenarum
horarum frequenti concursu: & matutina qui-
dem tempora pascendis animis cælesti cibo,
pomeridiana verbo, consumpta. Ceterum pri-
die Quadragesimæ ad mille communicarunt.
Quadragesima ipsa, vi concionum habitaram
ad populum decem mulierculæ a meretricio
abductæ: alienæ rei restitutiones plurimæ fa-

Etæ,

etæ, similtates viros inter nobiles sublata, odiaque restincta, contractus iniqui rescissi, mille circiter de totius vitæ criminibus rite confessi: viri decem pellices exegere: quamquam & ex his aliqui easdem duxere vxores: puellæ nonnullæ, quarum pudicitia fluctuabat, locatæ in portu: mulieres aliquot cædis periculo liberatæ: adiuti firmatique morientes, illa præcipue hora, quæ de annis omnibus sententiam fert. nec sine aliquo miraculo. Quidam piam vitam egerat diu, quam paulatim intepescens etiam posthabuit, hoc iam deterior, quod non vitijs modo prouehabatur, sed & praua animi contentione: nec reuocabat se ipse, nisi a Deo correctus fuisset: hac ratione: in morbum incidit, grauescente valetudine, qui a sidebant ægroto, admonent confessionis, at ille dissimulabat, seu negligebat: adit ad eum sacerdos vnus e nostris quasi per officium, persuadet vt ex veteri consuetudine confugiatur ad auxilium Dei matris, & sanctorum quos patronos olim habuisset. nec frustra: affuit illi ore placidissimo beata Virgo, confessionem præcipiens: idem fuit Ioannis Euangelistæ, & Francisci a Paula admonitum, qui eidem se obtulerunt videndos. narratur visum familiaribus, reuocatur sacerdos, demum æger sanctissime expiatus decedit evita. etsi alijs quoque inuocasse Deiparam vtile fuit. Vir quidam nobilis cum vxoris sterilitatem doleret impatientius,

tius, de nostrorum consilio precibus aggreditur cæli reginam, quas non irritas fuisse, in ipso festo ac sollemni die susceptus filius ostendit. alter certus interficiendi inimici cum sica templum nostrum ingreditur, hic Virginem orans, sensit sibi animum mitigari: neque ante discessit, quam vno e nostris interprete, cædis consilium cum pace mutaret. quod alius similiter fecit vir clarus natalibus, qui per noctem stipatus armatis imminebat occasione obtruncandi hominis, quem oderat. Sed & vnus in carcere dum laqueo sibi spiritum eripere molitur tædio vitæ, opportuno interuentu vnus e nostris deductus ab insania, & ad meliora conuersus. inuisuntur autem & publicæ custodiæ, atque etiam valetudinaria, quibus non solum profumus, quod opem ferimus ipsi, sed quod iam viri feminæque nobiles, ad præstanda huiusmodi officia, incitantur exemplo. Ceterum Salernitana ciuitas & opulenta & nobilis, e Proregis auctoritate, egit cum Patre Nostro Generali de excitando Collegio: et visa iusta causa impetrandi. ita breui hæc Prouincia nouo Collegio augebitur.

COLLEGIUM NEAPOLITANVM.

LAETIOR HIC tandem annus Collegio illuxit: etenim tres ipsos annos laboratum erat morbo interituque multorum: tametsi

metfi nihilominus obierūt duo ſpectatæ virtutis: inter hos Pater Franciſcus Marinus ſtudioſum Præfectus, qui ad hoc ipſum paulo ante venerat e Sicilia: et vita quidem eius propter doctrinam ac pietatem perutilis fuit: ſed ſi longior ſuppeditaſſet, propter ſcriptionem quam ſenectuti ſepositam nunc vt maxime vrgebat, vtilior videbatur futura: tamen vt ſpes eſt, non defuit illi a Deo præmium tam egregiæ voluntatis. Vtraque Sodalitas, vt alias eſt ſcriptum, & virtute creſcit & numero. maiori dulce eſt ac ſollemne exercere in proximos officia caritatis: corrigunt errantes, placant diſidentes, ſubleuant inopia laborantes. hæc inter, ſubmiſtrarunt ſæpe veſtitum nonnullis, qui ad varia cœnobia affectantes viam, aut opem deſperabant a parentibus, aut veniam. aliqui etiam bidui tridive itinere adiuti viatico. ijdem adeunt damnatos ad triremes, eoſque erudiunt Chriſtianis præceptis, & ſermone ſolantur. illud præter cetera memorandum: quod ſingulis hebdomadis duodeni deliguntur, vt in ſex præcipua huius vrbiſ noſocomia bini diſpertiantur, ægrotantium vtili miniſterio: nec paruum æs in ſimilia confertur. Illud mirum. In ea quæ indicauimus opera, verterat fundum capſæ quæſtoris ærarius quæſtor, ne teruncio quidem reliquo facto: interiecto deinde vix ſemihoræ ſpatio, cum in occaſionem huiusmodi opus eſſet præſenti pecunia, & conſuetudine
magis,

magis, quam spe vlla, arcam ipsam excuteret, magna cum lætitia, quanta ab insperato solet, parem omnino reperit numerum aureorum, quot antea de prompsisset argenteos. hoc libentiores sodales in diuino cultu, quo benigniorem erga se experiuntur prouidentiam Dei. Ergo ex ijs aliqui, perlongo suscepto itinere obierunt votiuas peregrinationes: alij in patriam reuersi, instituerunt similia Sodalitia: tres ac viginti ad diuersos religiosorum ordines animum appulerunt, decem ad nostrum, quorum nonnulli candidati iuris ciuilibus, maiorem partem Philosophicis exculti. Atque hæc de maiore Sodalitate. non pauciora narrarentur, si cuncta exequi vellem, de altera appellatione magis, & numero, quam fortasse virtutibus, & re ipsa, minore: centum censentur. ex his duo missi in monachorum cœnobia, tres in Societatem recepti. accipite nunc vnus pietatem, & ab vno facto discite omnes. certis vestigijs indagauerat quidam turpe flagitium alterius externi: dein tectis consilijs, vt reduceret errantem in viam, vni tantum rem aperit, viro graui & prudenti, qui admonitor esset: hoc vbi ille subodoratus est, accensus iracundia, perditos homines pretio impellit ad male accipiendum verberibus adolescentem, qui nec referre, nec quemquam apud magistratum accusare voluit, cum posset: magnum videlicet magistrum æmulatus, & pro bono malum accipere,

&

& pro malo bonum reddere, Christianum putabat. Ceterum tum ferijs anniuersarijs, tum opportunis etiam temporibus, missi fratres nostri circum fora compitaque: eiectisque circulatoribus, habitæ conciones ad astantem multitudinem, & permulti ad confitendum adducti. Laboratum etiam apud vinctos in custodijs, & ad triremes, non sine fructu: adiuti confessione, pijs libellis, cibarijs, veste: quibusdam aut pœna mitigata, aut tempus contractum: quin etiam rogatu nostrorum, innocentes exempti, & quibus condemnationis tempus effluerat, liberi dimissi.

DOMVS PROBATIONIS, ET
Collegium Nolanum.

AD RELIQUA probationis genera accessit illa, proximis salutaris Catechesis vicino in suburbio. Ex ijs qui ponunt tertium annum tyrocinijs (sunt autem numero septem, plerique sacerdotes) duorum, per Quadragesimam in totidem oppida missiones fructuosæ fuerunt. nec defuit huic quoque domui piorum hominum liberalitas, siue in sacros vsus, siue in domesticos. sed & hæc & alia singillatim differere non est propositæ breuitatis.

NOLAE QVOQVE, nihil eorum quæ ad animorum salutem geri solent prætermisum est. Præter ciuium morem, sed non contra
utili-

utilitatem, introducta est consuetudo publicæ
 precationis per horas quadraginta: & quod
 mirum magis, illis diebus, quibus proni homi-
 mines in lasciviam, & in luxuriam fluentes. Mos
 tradendæ Christianæ doctrinæ in æde maxima,
 a nostris semel inductus, ab externis clericis
 non intermittitur. Nolanorum erga nos be-
 neuolentia non verbis solum apparuit, sed
 etiam rebus: et si piarum aliquot feminarum
 ac nobilium multo illustrior: hæc si quid sacro-
 rum ornatui deesse intelligunt, non parcunt
 sumptibus: iamque diebus celeberrimis con-
 uestitæ aræ, facientesque sacerdotes, ipsius
 etiam templi parietes ornatu pulcherrimo.
 alia deinceps argumenta liberalitatis, quia
 quotidiana ac minuta, cur memoriæ prodan-
 tur, non satis causæ putamus.

COLLEGIUM CIRINOLANVM
 & Bariense.

CIRINOLANVM COLLEGIUM
 hoc etiam anno auctum officinis rei do-
 mesticæ administrandæ, & gymnasium nume-
 ro discipulorum, qui etiam e longinquis op-
 pidis ad nostros mittuntur: ex ijs nonnulli &
 ex alijs pariter concipiunt vota Societatis.
 Durior annona hiemisque intemperies cor-
 poribus noxia, seges fuit nostris exercendæ ca-
 ritatis in fame morboque laborantes, non exi-

C guo

guo fructu. quamquam suam quoque in hoc munere laudem habent sodales Oratorij, qui stipem quæritantes quotidie, tantam corrobabant, ut in magna hominum fame, etsi in oppido non admodum magno aut opulento, non deesset quod egenis, quod ægrotis, quod publico etiam carceri, affatim distribueres. quod ipsum pietatis officium intermitteri non placuit laxante annona. dominicis nempe diebus bini oppidum circumueunt cogentes pecuniam subsidio mendiculorum: eaque industria, nuditas simul & pudicitia feminarum defensa. iidem sodales cum messis vberior prouenisset, magnum frumenti hordeique numerum precario coegerunt: ex quo redacta pecunia ampliando Monti Pietatis ad multorum inopiam subleuandam.

B A R I I M V L I E R quædam leuitate ingenij, & grauitate malorum, eorum remedium a veneno, quod iam diluerat, poscebat, nisi opportune a nostris admonita timuisset mortem secundam, omnique ope deinde, ut melius uideret, adnixa esset. Mos erat in hac vrbe, ut fere in hoc tractu, peruetustus (quod & superiore anno scripsimus in Cirinolano) ut mulieres, quæ proxime mortuum attingerent, domi se abdentes in squallore & fordibus, per annum integrum prohiberentur egressu: hic mos ut exolesceret, curarunt nostri multarum exemplo familiarum: quæ etiam in luctu, percipiendis sacrosanctis mysterijs venerunt ad templum

plum. Sodalitates & merito augentur & numero. id facile intelligetur e sequentibus. Duo inter nostros, tertius inter Capuccinos admissi: & repeti eadem possent, quæ anno proximo, de rebus communibus: sed propria eluxerunt. Attinebatur quidam diutius in carcere, eo tantum nomine, quod Prætorem non posset absolueri: id cum comperisset vnus e sodalibus, cui incumbit procuratio victorum, debitam pecuniam Prætori offert, quam cum ille stomachans reiecisset, quin & minitaretur vincula, nisi desisteret ab eiusmodi patrocínio. Mihi vero, inquit, nihil gloriosius posset accidere, quam si victos liberare cupiens carcere, pro uinctis includar in carcerem: ad alterum ex eodem cœtu, adiit quidam, duplicis oneris postulans subsidium, paupertatis, & senectæ: nec erubuit offerre florem virginis filiæ, quam secum adduxerat: admirabile factum iuuenis: turpem senem graui oratione obiurgat, filiæ parricidam: adiuvat pauperem pecunia: hac tamen lege, ne post hac vmquam eius pudicitiam putaret venalem habendam. Alius cum vidisset a quodam propter paupertatem duas filias minus honeste collocatas, suscipi tertiam domi suæ a mulieribus iussit in tuto habendam: ne si apud patrem esset, in eodem freto mergeretur. et hæc sane Sodalitas videtur benigne alijs faciendi magistra: hoc ipso anno cum metueretur caritas annonæ, multum frumenti sepositum a sodalibus.

vt ingrauescente illa subueniretur ciuium inopia: quod & opportune factum, magna omnium commendatione, cum qui panem præberent pauperibus, ij fere essent genere ac virtute illustres. etsi eorundem quoque virtus enituit in malorum modesta perpessione. Vnus ex ijs cum in medio foro multis audientibus lacefferetur iurgio, prouolutus in genua, osculatusque pedes laceffentis, obstupescit miraculo omnes, cum, & in procacitate obloquentis agnoscerent ardorem iracundiæ, & in mansuetudine audientis suspicerent pulchritudinem Christianæ pietatis. Agebat alter cum fratre germano vt iniuriam a lapæ acceptæ condonaret inimico, quod cum ille suaderi sibi, & domus tota grauius ferret, tot hominem cōfecere verberibus, vt ad multos dies vibices in ore præferret: cū interea eius vox exaudiretur, Tundite, tundite dum licet, ego Sodalitatis meæ memor, numquam pacem suadere desinam. felicem: cui datum est vt resisteret vsque ad sanguinem aduersus peccatum repugnanti.

C A T A C E N S E C O L L E G I V M.

MORTALITATEM expleuit vnus e socijs, rarum obedientiæ modestiæque non nostris solum, sed etiam externis exemplum: suppleuit alterum Deus adolescentem, cuius & constantia in domesticis refutandis, &
ad

ad suam sententiam adducendis prudentia spectata est. auctæ scholæ tum magistrorum diligentia, tum spectaculo dramatis, quod cum datum esset in magno theatro, in multorum animis auxit amorem virtutis, ac nostræ Societatis. et si magna quoque eius opinio in oppidis circumiacentibus, a quibus interdum vocamur. Tridui itinere accitus sacerdos vnus iuerat ad ægrum graui corporis morbo, vt audiret confitentem: mira vis confessionis: purgatus animus culpa, statim corpus infirmitate liberauit. accessit in cumulum lætitiæ, quod vxor eius grauida simulatque cælesti pane refecta est, marem peperit, cum antea numquam virilem sobolem esset enixa. Sed & alio factò in altero oppido inclaruit nomen Societatis. Aegrotus quidam longo itinere misit ad nos Cœnobiarcham Capuccinorum, vt sacerdotem impetraret gratia confessionis: qui missus fuit, vt hominem audiuit, consultus de testamento, tale illi consilium dedit, vt quandoquidem non haberet liberos, fratrem faceret heredem, sed aliquam tamen fecerneret pecuniam, qua aliquot collocari possent virgines pauperculæ aut parentibus orbæ. hic æger, qui dissipato rumore, arbitrabatur datum iri consilium de Collegio adiuuando, repente exclamauit, admiratusque nostrum institutum, ea dixit, quæ referre non est nostræ modestiæ: certe ipsa ciuitas non ignorauit quid esset actum, eoque ma-

gis suspexit, quod discedens sacerdos nihil eorum quæ muneris loco afferebantur, admisit. Valuit etiam ad aliquam existimationem Societatis, Sancti Leonardi templum resectum ornatumque (est hoc quoque beneficium Gregorij Tertijdecimi) quod ante erat ita neglectum, ac vetustate obsitum, vt non tam videretur esse templum, quam fuisse. illud præterea, quod recepta est consuetudo incedentibus per urbem pueris decantandæ Christianæ doctrinæ: quæ stans etiam temporibus in disputatione & dialogo tradita est. pauperes denique in carcere aditi adiutique, vnus præter ceteros, qui equo raptus per urbem, suspensusque patibulo, firmante eius animum sacerdote, & socio quæsi capitis sudorem & collectas in itinere sordes linteolo abstergēte. Vtraque Congregatio suos in spiritu processus habet. ex his multi Capuccinis adscripti. fructus e concionibus non pœnitendi: ille præ ceteris memorandus. Virgo erat iam iuueni desponsa: hæc cum quotidie interesset concioni, quæ habebatur Quadragesima, nullum plorandi finem faciebat: sub finem ieiunij aperit peccata totius vitæ, mox acuta febre decēdit: sed tanta cum significatione religionis, supremis sermonibus suis, & testamento, cum quicquid poterat, legarit in pios vsus, vt eam spes sit euolasse ad sponsum animarum, cuius penitus infixus amor maxime fastidio præsentium erat accensus

census, Sequitur aliud quiddam minime reticendum. Matronæ nobilis famula erat, cuius pudicitia, quod excellenti erat pulchritudine, infidiæ tendebantur a multis. id cum domina moleste ferret, nouacula faciem eius secuit, orisque decorem multis vulneribus confudit, ne forma videlicet esset alienæ libidinis incitamentum. at virgo suam virginum reginæ commendans innocentiam, seruaturam se pudorem perpetuum voto obstrinxit, remque omnem detulit ad nostros: nec multo post, ope Deiparæ, restituta facies in pristinum, & ab omni prorsus deformitate liberata est.

A L E T I N V M C O L L E G I V M,
& Missio Consentina.

A L E T I I H E B R A E V S quidam nostrorum auxilio Catechismo imbutus, & ad baptismum adductus. Sed quæ de hoc Collegio dici possent, maximam partem sibi vindicant quattuor illæ Sodalitates, de quibus alias scriptum. Hoc igitur agamus. E discipulorum Sodalitate, aliqui varijs religiosorum familijs, multi Societati nostræ nomina dedere, et, quod mirum est, libentibus parentibus, interdum etiam ipsis adducentibus: et sunt quidam, qui a se liberos educari prædicant Societati, non sibi. ex hac porro Sodalitate ad nos odochia publica seni quotidie delecti, discunt ægrotis in-

seruire, & animum frangere: quod quidam inter abstergendas lances discutiendæ nausæ ita præstitit, vt esculentas reliquias inter retri-
 menta culinæ vel ante triduum abiectas, aui-
 de deuorans in ventrem astulerit, gloriosa sui
 victoria. æstate vero, cum in maximis calori-
 bus publicus carcer laboraret penuria aquæ,
 mane ac vespere haustas aquas nostris ædi-
 bus per mediam urbem ad vinctos ferebant.
 Ex horum numero adolescens annorum sede-
 cim inuocato præsidio Mariæ Virginis vicit
 insanam libidinem mulierculæ, quæ ad eius le-
 ctulum obrepserat nocte, vt eriperet pudici-
 tiam. idẽ de viro accepimus ex Sodalitate no-
 bilium, qui cum iter faciens diuertisset in co-
 piosum hospitium publicum, a meretricula
 persæpe sollicitatus ad flagitium, ne illic esset
 cum animæ periculo, migravit in alterum te-
 nuus priore relicto. talia hominum pectora
 formantur in Virginis officina.

A T C O N S E N T I A E cogitatum de
 extruendo Collegio: rogatuque Cardinalis Ar-
 chiepiscopi, missi aliquot e nostris, exceptique
 magno, primum intra lapidem, nobilitatis oc-
 cursu, ingenti deinde lætitia totius ciuitatis. et
 si hic quoque, vt ferme solet initijs, aliquid tur-
 batum est. Sed pacata omnia tertiũ intra men-
 sem, cum concionibus habendis, audiendis con-
 fessionibus, reliquisque Societatis nostræ mune-
 ribus datum esset specimen futuræ utilitatis.

ita

ita nunc, liberalitate ciuium, septem e nostris sustentantur: et in vrbe, vnde magnus speratur animarum fructus, optimæ offeruntur condiciones, neque omnino repudiandæ. Hoc certe tam breui spatio tria Sodalitia instituta sunt quæ Dei matrem sibi patronam adoptarunt: Nobilium, in quo centum: Opificum, in quo quinquaginta: Discipulorum denique, in quo triginta numerantur, hoc profecto admirabilius, quod nondum scholæ a nostris apertæ. mirus omnium pro portione feruor, studiumque astrictioris disciplinæ. in communicando frequentes, in uisendis valetudinarijs, publicisque custodijs, assidui, diligentes in spiritualibus exercitationibus. interearestituta aliquorû bona quæ male retinebantur, illicitæ pactiones distractæ, fenestre malum oppressum, dissidentium mentes ad concordiam reductæ: mulieri denique quæ iam præsumpto veneno obstinauerat mori, persuasum, vt antidoto deficientem iam spiritum alimine mortis reuocaret. Iuuenis, cum bis pugione ab inimico percussus, ad nostras ædes confugisset, curatus primum a nostris obligatis vulneribus, mox, et cum percussore reconciliatus, remissus est domum. Alter sclopo ictus a cædis consilio quam struebat inimico, nostrorum oratione deterritus. Itum in oppida castellaque finitima, tanta cum gratulatione popularium, quam augebat utilitas perspecta, vt Catechismi gratia defere-

rent

rent plerique instantia negotia, & perinde pro-
 festis diebus, quam festis concioni interessent.
 at confitentium audiendorum munus a prima
 luce inceptum, ad vesperam vsque produceba-
 tur, vix modico circa meridiem interiecto spa-
 tio, corpori curando. intelligebant videlicet
 oppidani, idque crebris vsurpabant ser-
 monibus, vbi agitur de summa ani-
 mæ, esse rem omnem familia-
 rem ipsamque adeo salutem
 corporis vltro negli-
 gendam.